

2020Z15901

Vragen van de leden **Van Nispen** (SP) en **Groothuizen** (D66) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *rechtsbijstand aan verdachten bij strafbeschikkingen door het OM tijdens de coronapandemie* (ingezonden 9 september 2020).

Vraag 1

Klopt het dat tijdens gesprekken tussen u, het Openbaar Ministerie (OM) en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) geen akkoord is bereikt over gesubsidieerde rechtsbijstand aan verdachten die een strafbeschikking krijgen van het OM?¹

Vraag 2

Kunt u een indicatie geven van het aantal zaken dat tijdens de afgelopen, buitengewone periode zelfstandig door het OM is afgedaan waarbij de verdachten normaal voor de rechter zouden zijn verschenen? In hoeveel gevallen zijn de verdachten daarbij door het OM gehoord in een OM-hoorzitting?

Vraag 3

Op basis van welke criteria wordt besloten af te zien van de rechter en «af te waarderen» naar OM-strafbeschikkingen en OM-hoorzittingen?

Vraag 4

Deelt u de mening van de Nederlandse vereniging van jonge strafrechtadvocaten (NVJSA) en de NOvA dat in het verleden is gebleken dat bij deze buitengerechterlijke afdoening sprake was van leemten in waarborgen voor verdachten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5

Deelt u de mening van de NVJSA en de NOvA dat deze strafbeschikkingen vragen om aanvullende waarborgen voor verdachten, aangezien zij nu niet voor een onafhankelijke rechter kunnen verschijnen? Zo ja, waar moeten deze uit bestaan? Zo nee, waarom niet?

¹ Trouw, 7 september 2020, «Advocaten willen dat bijstand gratis wordt bij OM-straf», <https://www.trouw.nl/binnenland/advocaten-willen-dat-bijstand-gratis-wordt-bij-om-straf-b07c1033/>

Vraag 6

Klopt het dat ontboden verdachten die normaliter voor de rechter zouden verschijnen, maar nu vanwege de procedure van een OM-strafbeschikking zonder hoorplicht, dus niet door het OM worden gehoord en ook geen afdoeningsbijstand krijgen? Deelt u de mening dat dit onwenselijk is? Wat gaat u hieraan doen?

Vraag 7

Waarom vindt u dat alleen verdachten die zijn aangehouden en op het politiebureau zitten recht hebben op afdoeningsbijstand in geval van buitengerechtelijke afdoening?

Vraag 8

Kunt u, wanneer u van mening bent dat alleen bij aangehouden verdachten afdoeningsbijstand aan de orde zou moeten zijn, toelichten waarom u in uw brief van 16 december 2019 schreef dat óók bij ontboden eerder aangehouden verdachten afdoeningsbijstand zou worden ingevoerd?²

Vraag 9

Wat is de stand van zaken aangaande het invoeren van afdoeningsbijstand voor alle ontboden verdachten die niet vastzitten? Is dit nu ingevoerd? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Waarom bent u niet bereid om alle verdachten die een strafbeschikking van het OM ontvangen en die normaliter wel voor de rechter zouden verschijnen van afdoeningsbijstand te voorzien?

Vraag 11

Bent u bereid om adequate gesubsidieerde rechtsbijstand te regelen voor iedere verdachte wiens zaak door de uitbraak van het coronavirus niet aan de rechter zal worden voorgelegd?

² Kamerstuk 29 279, nr. 558 («Met de ketenpartners is afgesproken dat in de eerste fase van de invoering van afdoeningsbijstand alle aangehouden verdachten wier misdrijfzaak binnen de termijn van ophouding voor verhoor met een OM-strafbeschikking zal worden afgedaan, rechtsbijstand van een advocaat krijgen. Stapsgewijs zal dit worden uitgebreid naar ontboden verdachten. De enige uitzondering daarop betreft volwassen niet-kwetsbare verdachten die ten overstaan van een advocaat nadrukkelijk te kennen geven geen gebruik te willen maken van hun recht op afdoeningsbijstand. Voor afdoeningsbijstand bij aangehouden verdachten kan worden aangesloten bij de bestaande piketregeling. De invoering bij ontboden verdachten vergt meer inspanningen van ketenpartners omdat daarvoor extra infrastructurele en capacitaire maatregelen nodig zijn. Wij zullen de komende tijd alles op alles zetten om in het eerste kwartaal van 2020 in alle regio's een start te maken met afdoeningsbijstand. Wij zullen samen met de ketenpartners er hard aan gaan werken om bovengenoemde knelpunten zo snel mogelijk uit de weg te ruimen.»)